

Paragraaf C - Onderhoud kapitaalgoederen



Onderhoud kapitaalgoederen

Het BBV schrijft voor dat de paragraaf betreffende het onderhoud van kapitaalgoederen ten minste de volgende kapitaalgoederen bevat:

- a. wegen;
- b. riolering;
- c. water;
- d. groen;
- e. gebouwen.

Van de kapitaalgoederen wordt aangegeven:

- a. het beleidskader;
- b. de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties;
- c. de vertaling van de financiële consequenties in de begroting en jaarrekening.

In deze paragraaf lichten wij de consequenties toe van het gekozen kwaliteitsniveau voor kapitaalgoederen binnen het beleidskader.

Algemene uitgangspunten

De gemeente beheert ongeveer 310 hectare aan openbare ruimte. Onder deze openbare ruimte vallen: wegen, riolering, waterpartijen en openbaar groen. Verder rekenen wij alle virtuele objecten (niet zichtbaar zoals kadastrale grenzen) en reële objecten (zichtbaar, zoals een bouwwerk) onder, op en boven de grond als taak toe aan de openbare ruimte. Gebouwen behoren niet tot de openbare ruimte, maar worden wel als kapitaalgoed meegenomen. Hieronder geven we voor deze kapitaalgoederen een nadere beschrijving van de wijze van beheer en onderhoud. Het beleid voor het onderhoud van de kapitaalgoederen is onder meer opgenomen in het overzicht kader stellende beleidsnota's en beheerplannen.

Wettelijke bepalingen

Van toepassing zijn onder meer de volgende documenten, "Notitie Materiële vaste activa " (2019) en "Handreiking onderhoud kapitaalgoederen" (2020) uitgebracht door de Provincie Noord-Brabant als toevoeging op deze notitie.

Deze notities behandelen de wijze van activeren, waarderen en afschrijven van activa en het onderhoud van kapitaalgoederen. Ook zijn aandachtspunten voor de financiële verordening opgenomen. Het BBV schrijft recente beheerplannen voor. Onder een recent beheerplan wordt verstaan: maximaal vijf jaar oud. Voor het verslagleggingsjaar 2024 mag het beheerplan derhalve niet ouder zijn dan 2019. Van deze vijf jaar kan door de raad alleen gemotiveerd afgeweken worden. Onderhoudskosten worden gemaakt om het object gedurende de levensduur op een bepaald kwaliteitsniveau te houden of weer te krijgen (naar behoren laten functioneren en een bepaalde representativiteit laten behouden). Onderhoud kan worden onderscheiden in groot onderhoud en klein onderhoud.

Klein onderhoud:

Bij klein onderhoud gaat het om dagelijkse reparaties (vaak via de Geertruidenberg App) die noodzakelijk zijn om het object in goed werkende en veilige staat te houden tegen een van te voren vastgesteld kwaliteitsniveau. Hierbij moet worden gedacht aan maatregelen die noodzakelijk zijn om het object blijvend naar behoren te laten functioneren of haar representativiteit te laten behouden. Klein onderhoud is het onderhoud dat vanaf het eerste of het lopende planjaar op een klein gedeelte van het object wordt uitgevoerd. Uitgaven lopen altijd via de exploitatie.

Groot onderhoud:

Lasten van groot onderhoud ontstaan na een langere periode van gebruik van een object als gevolg van slijtage. Groot onderhoud is in de regel gepland, periodiek voorkomend, onderhoud van veelal

ingrijpende aard als gevolg van slijtage, dat op een substantieel deel van het object wordt uitgevoerd en na een langere periode van gebruik moet worden verricht.

Indien de gemeente een voorziening voor groot onderhoud heeft gevormd, dienen alle uitgaven die daadwerkelijk zijn opgenomen in het beheersplan direct op deze voorziening geboekt te worden.

Andere uitgaven voor groot onderhoud die niet zijn opgenomen in het onderhoudsplan, moeten ten laste van de exploitatie worden geboekt. Ook als er geen voorziening is, dienen de kosten ten laste van de exploitatie te worden geboekt.

Beleidskader- en beheersplannen

Wij werken zoveel mogelijk met beheersplannen. Deze plannen geven over meerdere jaren inzicht in de benodigde financiële middelen om het benodigde onderhoud van het vastgoed uit te kunnen voeren zodat we de functie van de beheerobjecten te waarborgen.

Het kader voor de beheersplannen wordt vastgelegd in het DIOR dat in 2024 is opgesteld en in 2025 ter besluitvorming aan de raad zal worden voorgelegd.

De beheersplannen en onderhoudsniveaus van de beheerobjecten (kapitaalgoederen) zijn maatgevend voor de uitvoering van de werkzaamheden en voor de onderhoudskosten in het betreffende jaar. Uitsluitend de geplande onderhoudskosten (die van jaar tot jaar kunnen variëren) waarvoor gespaard wordt, mogen ten laste van de voorziening worden gebracht.

Beheer- en beleidsplannen worden in de regel voor een periode van vijf jaar opgesteld en daarna herijkt en indien noodzakelijk aangepast. De beheersplannen voor wegen en openbare verlichting worden elke twee jaar financieel herijkt. De overige beheersplannen elke vijf jaar herijkt.

Op basis van inspecties kan worden bepaald hoeveel financiële middelen nodig zijn voor het onderhoud voor de komende twee tot vijf jaren en kan een doorkijk gemaakt worden voor de kosten van de komende tien jaar. De uitkomst van de inspectie en de daaruit voortvloeiende onderhoudsmaatregel kan een aanpassing van de storting in de voorziening noodzakelijk blijken.

Indien dit zich voordoet zal een nieuw beheersplan opgesteld worden en ter vaststelling aan de raad worden voorgelegd.

Voor Openbare Verlichting en Groen is gekozen om deze niet via een voorziening te beheersen, maar de kosten rechtstreeks via de exploitatie te laten lopen.

Voor de infrastructurele kunstwerken, wegen en baggeren worden nieuwe beleidsbeheersplannen opgesteld, welke in 2025 ter vaststelling aan de raad worden voorgelegd.

In 2024 is voor de gemeentelijke gebouwen een meerjaren onderhoudsplan (mjop) opgesteld voor de periode 2024-2033. Voor de gemeentelijk gebouwen zal het mjop zoveel als mogelijk gevolgd worden. Jaarlijks zal een jaarplan opgesteld worden waarin inzichtelijk is gemaakt welk onderhoud er in het betreffende dienstjaar plaatsvindt.

In de onderstaande tabellen staan de onderhouds- en beheersplannen met het jaar van ingang van het plan en het jaar waarin het plan geactualiseerd moet worden. Een nieuw plan dient uiterlijk na 5 jaar opgesteld te worden of eerder indien er significante wijzigingen zich voordoen. Tevens is opgenomen wat het door de raad vastgestelde onderhoudsniveau is en of er een voorziening is ingesteld.

Beleidsplan	1e jaar	Nieuw plan	Toelichting
Wegbeheer	2021	2025	Voorziening onderhoud wegen.
Infrastructurele (kunst)werken	2019	2024	Voorziening infrastructurele werken.
Openbare verlichting	2024	2033	Geen voorziening, alle uitgaven lopen direct via exploitatie.

Beleidsplan	1e jaar	Nieuw plan	Toelichting
Riolering	2024	2028	Voorziening riolering.
Baggeren / Binnenhavens	2019	2024	Voorziening Baggeren.
Gebouwen (incl. onderwijs)	2024	2033	Voorziening gemeentelijke eigendommen.
Groen	—	—	Alle uitgaven lopen direct via de exploitatie. Geen voorziening.

Beheersplan	Voorziening	Onderhoudsniveau
Wegbeheer	Ja	Kwaliteitsniveau C conform de Kwaliteitscatalogus openbare ruimte van het CROW (versie 2023).
Infrastructurele kunstwerken	Ja	Geen onderhoudsniveau. Condiëtmeting op basis van de CROW-CUR-Aanbeveling 117.
Openbare Verlichting	Nee	Geen onderhoudsniveau. Programma Openbare Verlichting 2024-2028. Alle nieuwe verlichting dient te voldoen aan Richtlijnen Openbare Verlichting 2011 (ROVL 2011) NEN3140 en NEN1010. Openbare verlichting ouder dan 2011 moet voldoen aan richtlijn OVL.
Riolering	Ja	Geen onderhoudsniveau - Programma Stedelijk Water 2024-2028, gemalen NEN3140 - BRL14020, riool inspectie NEN-EN 13580-2
Baggeren / Binnenhavens	Ja	Geen onderhoudsniveau. Volgens beleid 1. Besluit bodemkwaliteit, 2. Kaderrichtlijn water, 3. Legger en Keur WSBD categorie A, B en C, 4. Waterwet, 5. Natuurwet.
Gebouwen	Ja	Basis is kwaliteitsniveau 3 'redelijke conditie', plaatselijk zichtbare veroudering, functievervulling niet in gevaar. Voor gebouwen die gesloopt of verkocht worden kan gekozen worden voor een lager kwaliteitsniveau.
Groen	Nee	Geen onderhoudsniveau's. Onkruid op verharding - Centrum gebied A - Woon- en buitengebied - B.

Algemene Beleids- en beheerkaders

De landelijk geformuleerde normen en richtlijnen vormen het uitgangspunt voor de beleids- en beheerkaders. Deze wijze van werken geeft richting aan kwaliteitsniveaus en beheermethodieken en dient als referentie en toetssteen voor onze gemeentelijke normen en aanpak.

De plannings zijn en worden gericht op het voorkomen van achterstallig onderhoud en schadeclaims.

De door de raad vastgestelde kwaliteitsniveaus (DIOR) worden geborgd binnen de daarvoor door de raad beschikbaar gestelde budgetten. Om beter in te kunnen spelen op de beleving en de wensen van de gebruikers van de openbare ruimte wordt gewerkt in wijkteams.

Planningen

De plannings zoals deze voortkomen uit de beheerplannen, zijn conceptplanningen. We beoordelen vooraf aan de uitvoering of de aanpak noodzakelijk is. De plannings zijn in die zin dan ook dynamische documenten. Ook speelt de integrale aanpak, participatie en vraaggericht werken een bepalende rol voor de jaarlijkse planning. Om deze redenen kunnen we afwijken van de jaarschijfopgave uit de beheerplannen.

Integrale werkzaamheden

Voor de uitvoering van beleids- en beheertaken geldt dat deze zoveel mogelijk integraal tot stand komen. Op deze wijze nemen we bij de aanpak van een weg zo nodig ook de riolering, de openbare verlichting, het groen, klimaatadaptatie en verkeersmaatregelen mee.

In 2024 zijn navolgende integrale beheer- en additionele werken uitgevoerd:

- Namer en omgeving, Beethovenlaan zijn in 2024 voorbereid en worden in 2025 uitgevoerd. In deze plannen worden de wegen, riolering en groen integraal aangepakt.
- Samen met Thuisvester hebben we het inrichten van de openbare ruimte rondom de woning renovatie bij de Zoutmanstraat en omgeving voorbereid. Deze werkzaamheden worden de komende jaren gefaseerd uitgevoerd.
- Mr. Simon Buijsstraat, Oude Stadsweeg, Snoekweg, Statenlaan en de parkeerplaats van het zwembad Ganzewiel zijn in 2024 gerehabiliteerd. Bij deze plannen zijn voor zover van toepassing wegen, riolering en groen gecombineerd aangepakt.

- In 2024 is een aanvang gemaakt met het rehabiliteren van een aantal wegen in het buitengebied van Raamsdonk.
- Visie Hooipolder is in 2024 voorbereid en de uitvoering start in 2025.
- De vervanging van de houten bruggen aan de Commandeurstraat en in het Koningpark zijn voorbereid. De brug aan de Commandeurstraat is eind 2024 vervangen. De brug aan het koningspark wordt in april 2025 vervangen.
- In 2024 is het Omgevingsprogramma Groen vastgesteld.
- In 2024 is een start gemaakt met het opstellen van een Uitvoeringsagenda Groen.
- In 2024 zijn meerdere gazons omgevormd naar bloemrijk gras.
- Vanaf 2024 t/m 2027 wordt ecologisch maaibeheer uitgevoerd op de daarvoor aangewezen locaties.
- In 2024 is de monitoring vegetatie maaibeheer bermen en watergangen over de periode 2021-2024 afgerond.

Integrale planning van de werkzaamheden

Bij het rehabiliteren van wegen en/of vervangen van riolering wordt altijd integraal gekeken naar koppelkansen voor groen en klimaatadaptatie en eventuele werkzaamheden van derden.

Financieel kader

In de onderstaande tabellen treft u het verloop van de voorzieningen en de jaarlijkse exploitatie uitgaven en investeringen van de verschillende voorzieningen.

		Saldo				Saldo
Nr.	Voorziening	1-1-2024	STORTING	ONTTREKKING	VERMINDERING	31-12-2024
501	Geprogrammeerd onderhoud wegen	1.493.152	890.000	0	373.637	2.009.515
508	Infrastructurele werken	535.557	100.000	0	110.595	524.962
509	Onderhoud gem. eigendommen	1.393.399	872.649	0	228.003	2.038.045
533	Baggeren	343.389	60.000	0	0	403.389
544	Riolering	5.150.517	187.235	0	0	5.337.752
545	Afvalstoffenheffing	831.295	84.743	0	0	916.037

		Saldo				Saldo
Nr.	Voorziening	1-1-2025	STORTING	ONTTREKKING	VERMINDERING	31-12-2025
501	Geprogrammeerd onderhoud wegen	2.009.515	890.000	0	1.040.000	1.859.515
508	Infrastructurele werken	524.962	100.000	0	133.856	491.106
509	Onderhoud gem. eigendommen	2.038.045	448.000	0	567.145	1.918.900
533	Baggeren	403.389	60.000	0	82.015	381.374
544	Riolering	5.337.752	83.286	0	0	5.421.038
545	Afvalstoffenheffing	916.037	0	0	8.592	907.445

		Saldo				Saldo
--	--	-------	--	--	--	-------

Nr.	Voorziening	1-1-2026	STORTING	ONTTREKKING	VERMINDERING	31-12-2026
501	Geprogrammeerd onderhoud wegen	1.859.515	890.000	0	1.040.000	1.709.515
508	Infrastructurele werken	491.106	100.000	0	109.721	481.385
509	Onderhoud gem. eigendommen	1.918.900	448.000	0	343.237	2.023.663
533	Baggeren	381.374	60.000	0	82.015	359.359
544	Riolering	5.421.038	56.787		0	5.477.825
545	Afvalstoffenheffing	907.445	1.682	0	0	909.127

		Saldo				Saldo
Nr.	Voorziening	1-1-2027	STORTING	ONTTREKKING	VERMINDERING	31-12-2027
501	Geprogrammeerd onderhoud wegen	1.709.515	890.000	0	1.040.000	1.559.515
508	Infrastructurele werken	481.385	100.000	0	143.942	437.443
509	Onderhoud gem. eigendommen	2.023.663	448.000	0	384.818	2.086.845
533	Baggeren	359.359	60.000	0	4.120	415.239
544	Riolering	5.477.825	83.286	0	0	5.561.111
545	Afvalstoffenheffing	909.127	0	0	8.592	900.535

Nr	Kapitaalgoederen	Gemiddelde investering 2025 - 2028	Gemiddeld Jaarbudget
-	Openbare verlichting	315.000	130.000
-	Groen		700.000

